

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

**LEGE pentru aprobarea Ordonanței de urgență
privind stabilirea unor măsuri de protecție socială a salariaților în contextul
conflictului armat din Ucraina, precum și ca urmare a sancțiunilor internaționale
aplicate Federației Ruse și Belarusului**

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

În data de 24 februarie 2022 a fost declanșată agresiunea militară a Federației Ruse împotriva Ucrainei, fapt ce a generat o criză în Ucraina, care a condus inclusiv la întreruperea activității economice din țara vecină.

Pe măsura escaladării conflictului armat din Ucraina, numărul statelor care condamnă acțiunile Federației Ruse s-a majorat constant, astfel încât au fost adoptate o serie de decizii care urmăresc aplicarea unor sancțiuni cu efecte directe în plan financiar și în plan economic asupra acestei țări.

În acest context, se impune a fi menționată decizia Comisiei Europene, a Statelor Unite ale Americii, Franței, Germaniei, Marii Britanii, Canadei și Italiei de a exclude numeroase bănci din Federația Rusă și din Belarus din sistemul interbancar SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication), instrument esențial pentru finanțele globale.

SWIFT este un sistem care interconectează bănci din întreaga lume, permițându-le să primească în siguranță informații financiare, prin intermediul căruia sunt transferate ordinele de plată de către bănci, în numele clienților care, ulterior, sunt decontate între băncile corespondente.

Deconectarea unei țări de la rețeaua SWIFT înseamnă scoaterea băncilor sale în afara sistemului financiar global. Astfel, nici persoanele fizice, nici cele juridice nu mai pot accesa banii din băncile externe, nu mai pot efectua încasări și plăți internaționale, fapt echivalent, practic, cu imposibilitatea realizării tranzacțiilor comerciale în afara țării.

Totodată, potrivit Declarației de la Versailles, din 11 martie 2022 a Președintelui Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, Comisia Europeană a adoptat al patrulea pachet de măsuri restrictive împotriva Rusiei și, împreună cu statele G 7, au retras acestei țări statutul națiunii celei mai favorizate.

Având în vedere poziția sa geografică, entitățile economice din România derulează relații economice și comerciale atât cu Ucraina, cât și cu Federația Rusă și Belarus, care, luând în considerare contextul actual, nu mai pot fi îndeplinite sau au fost sistate, după caz.

În ceea ce privește cooperarea economică și în domeniul dezvoltării dintre România și Ucraina, din datele furnizate de Ministerul Afacerilor Externe reiese că, la data de 31.10.2020, volumul total al schimburilor comerciale a fost de 1377,307 milioane USD din care exportul a fost de 525,899 milioane USD și importul de 851,408 milioane USD. Astfel, față de aceeași perioadă a anului 2019, volumul schimburilor comerciale totale a scăzut cu 4,09% din care exportul a scăzut cu 7,24%, iar importul a scăzut cu 2,04%.

La 31.10.2020 erau înregistrate, în România, un număr de 1.004 societăți mixte româno – ucrainene, cu un capital total investit de 112.557,5 mii USD, Ucraina ocupând locul 31 în topul investitorilor străini (conform ONRC).

Referitor la cooperarea economică dintre România și Federația Rusă, potrivit informațiilor furnizate de Ministerul Afacerilor Externe, în 2019, volumul total al schimburilor comerciale ale celor două state a fost de 4615,953 milioane USD, din care: exportul a fost de 1143,013 milioane USD și importul de 3472,941 milioane USD, iar soldul de 2329,928 milioane USD în favoarea Federației Ruse.

Volumul total al schimburilor comerciale ale României cu Belarus, la data de 31.10.2020, a fost de 140,037 milioane USD, din care: exportul a fost de 33,918 milioane USD, importul de 106,119 milioane USD și soldul a fost de 72,202 milioane USD în favoarea Belarus. Față de aceeași perioadă a anului 2019, volumul schimburilor comerciale totale a crescut cu 37,99%, din care exportul a crescut cu 30,41%, iar importul a crescut cu 40,60%.

În anul 2020, principalele grupe de mărfuri românești exportate în Republica Belarus au fost: produse ale industriei chimice și conexe (41,1%), metale comune și articole conexe (19,7%), mașini, aparate, echipamente electrice (16,3%) și mase plastice, cauciuc și articole conexe (8,1%).

În ceea ce privește importurile României din Republica Belarus, principalele grupe sunt: lemn, cărbune de lemn și plută (38,7%), metale comune și articole metalice (24,0%), produse ale industriei chimice și conexe (13,3 %), vehicule, aeronave și echipamente de transport (6,0%) și articole piatră, ipsos, ciment, sticlă, ceramică (5,2%).

Conflictul militar dintre Federația Rusă și Ucraina a generat efecte directe asupra activității unora dintre angajatorii din România, având în vedere contractele comerciale încheiate de aceștia cu operatori economici din Ucraina, Federația Rusă și Belarus, prin întreruperea fluxului de materii prime (import-export) și al tranzitului pe toate căile de transport (pentru/dinspre Federația Rusă, Ucraina, Belarus), cât și efecte indirecte, prin perturbări pe lanțul de aprovizionare, de distribuție a materiilor prime, materialelor etc. sau de vânzare.

Totodată, identificarea de noi piețe pentru asigurarea materiilor prime necesită timp și costuri suplimentare pentru logistică și valoarea mărfurilor, acești factori fiind adiționali condițiilor actuale pentru costurile de producție influențate de prețurile la energie, gaz și combustibil.

Luând în considerare contextul actual, unele din cele mai afectate industrii din România sunt: industria metalurgică, industria auto, industria mobilei etc., industrii care impactează

la rândul lor lanțurile valorice pe orizontală și generează efecte multiplicatoare pentru clienți/furnizori.

În aceste industrii este un număr mare de angajați pentru care există riscul pierderii locului de muncă (în industria metalurgică sunt angajate aproximativ 22.000 de persoane, în industria auto se estimează că pot fi afectate 5.000 de persoane din aproximativ 200.000 angajate în prezent, iar în industria mobilei a fost semnalat un posibil risc pentru 1.000 de persoane), însă acestora li se adaugă lanțurile valorice pe orizontală, clienți/furnizori, motiv pentru care se impune acordarea unor măsuri de protecție socială.

Urmare acestei situații, activitatea angajatorilor din România este afectată total sau parțial, motiv pentru care aceștia sunt nevoiți să suspende contractele individuale de muncă ale angajaților, fapt ce determină necesitatea acordării unor măsuri pentru consolidarea pieței muncii, concomitent cu prevenirea creșterii ratei șomajului la nivel național, precum și asigurarea unei surse de venit salariaților, contribuind astfel la reducerea efectelor sociale negative determinate de actualul context creat de agresiunea militară a Federației Ruse împotriva Ucrainei. Toate aceste elemente vizează un interes public și constituie o situație extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată și impune adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență.

1^a Prezentul act normativ nu transpune legislație comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Schimbări preconizate

Prezentul proiect de Ordonanță de urgență reglementează următoarele:

✓ Acordarea unei indemnizații de 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, dar nu mai mult de 75% din câștigul salarial mediu brut prevăzut de Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022 nr. 318/2021, salariaților care au contractele individuale de muncă suspendate temporar din inițiativa angajatorilor;

✓ Suportarea indemnizației din bugetul asigurărilor pentru șomaj și acordarea acesteia începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și până la data de 31 decembrie 2022 pentru următoarele categorii de salariați:

a) salariații angajatorilor afectați în mod direct sau indirect de imposibilitatea efectuării de tranzacții cu operatori economici din Ucraina, Federația Rusă și Belarus, ca urmare a efectelor generate de conflictul armat din Ucraina, care înregistrează o diminuare a încasărilor cu un procent de minimum 20% raportat la încasările realizate în luna ianuarie 2022 sau la încasările realizate în luna similară a anului 2021, raportat la luna pentru care se solicită indemnizația;

b) salariații angajatorilor supuși sancțiunilor internaționale care au instituite măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei și care au fondurile sau resursele economice blocate prin ordin emis de președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

✓ Acordarea sumelor necesare plății indemnizației pe baza unor documente depuse de angajatori, prin poșta electronică, la agențiile pentru ocuparea forței de muncă

județene, precum și a municipiului București, în raza căroră își au sediul social, respectiv o cerere semnată și datată de reprezentantul legal, însoțită de:

a) o declarație pe propria răspundere din care să reiasă că au fost afectați în mod direct sau indirect de imposibilitatea efectuării de tranzacții comerciale cu operatori economici din Ucraina, Federația Rusă și Belarus, ca urmare a efectelor generate de conflictul armat din Ucraina, la care se anexează balanța de venituri și cheltuieli aferentă lunii pentru care se solicită indemnizația, precum și balanța de venituri și cheltuieli la care se raportează diminuarea, sau copia ordinului de blocare a fondurilor sau resurselor economice în domeniul sancțiunilor internaționale, emis de președintele Agenției Naționale, de Administrare Fiscală, după caz;

b) lista persoanelor care urmează să beneficieze de indemnizație, asumată de reprezentantul legal al angajatorului;

✓ Stabilirea modelului documentelor prin ordin al ministrului muncii și solidarității sociale la propunerea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă;

✓ Stabilirea termenelor pentru plata indemnizației realizate de agenții către angajatori, precum și pentru plata către salariați a indemnizației;

✓ Instituirea posibilității de acordare într-o lună calendaristică, pentru aceeași perioadă din lună, pentru salariați diferiți, atât a indemnizației reglementate de prezentul proiect, cât și a indemnizației prevăzute la art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 132/2020 privind măsuri de sprijin destinate salariaților și angajatorilor în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru stimularea creșterii ocupării forței de muncă, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 282/2020, cu modificările și completările ulterioare, în condițiile legii;

✓ Instituirea posibilității acordării în cursul aceleiași luni calendaristice, pentru același salariat, pentru perioade diferite din lună, atât a indemnizației reglementate de prezentul proiect, cât și a indemnizației prevăzute la art. 1 alin. (1) și de decontarea indemnizației prevăzute la art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 132/2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 282/2020, cu modificările și completările ulterioare, în condițiile legii.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

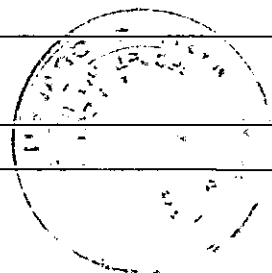
1[^]1. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impact social

Reglementările incluse în prezentul act normativ vor determina un impact pozitiv asupra pieței muncii, prin:

- Menținerea locurilor de muncă pentru salariații din domeniile de activitate în care angajatorii care au afectate relațiile comerciale directe sau indirecte cu operatori economici din Ucraina, Federația Rusă și Belarus;
- Prevenirea creșterii șomajului;
- Asigurarea veniturilor angajaților pe perioada întreruperii temporare a activității angajatorului.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a

**Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)**

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul 2022	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-106.320	-13.290				-23.922
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit	-13.680	-1.710				-3.078
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:		-11.580				
i. contribuții de asigurări	-92.640					-20.844
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	+630.000	+78.750				+141.750
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
iii. asistență socială						

b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii d) bugetul asigurărilor pentru șomaj					
3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-736.320	-92.040			-165.672
a) buget de stat	-13.680	-1.710			-3.078
b) bugete locale					
c) buget de asigurări sociale de stat	-92.640	-11.580			-20.844
d) bugetul asigurărilor pentru șomaj	-630.000	-78.750			-141.750
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare					
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare					
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare					
7. Alte informații –	Impactul financiar a fost calculat pentru un număr de beneficiari estimat la 30.000. Calculul detaliat al impactului financiar este prezentat în anexă.				

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:

a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții:

- Ordin al ministrului muncii și solidarității sociale pentru aprobarea modelului documentelor prevăzute la art.2 alin.(1) din proiect.

1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice:

a) impact legislativ - prevederi de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice, prevederi derogatorii;

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

b) norme cu impact la nivel operațional/tehnic - sisteme electronice utilizate în desfășurarea procedurilor de achiziție publică, unități centralizate de achiziții publice, structură organizatorică internă a autorităților contractante.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

6. Alte informații

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect, întrucât tratează o situație excepțională.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

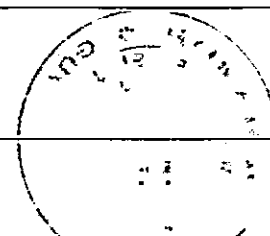
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social

d) Consiliul Concurenței

e) Curtea de Conturi

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 359/2022.

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Economic și Social prin avizul nr. 1990/2022.

6. Alte informații

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

În procesul de elaborare a prezentului proiect de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Prezentul proiect de act normativ va fi supus comentariilor publicului prin publicarea pe pagina de internet a Ministerului Muncii și Solidarității Sociale.

Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art.7 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561 din 10 mai 2009.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă va asigura implementarea prevederilor prezentei ordonanțe de urgență și va stabili proceduri unitare de aplicare la nivel teritorial.

2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind stabilirea unor măsuri de protecție socială a salariaților în contextul conflictului armat din Ucraina, precum și ca urmare a sancțiunilor internaționale aplicate Federației Ruse și Belarusului, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

NICOLAE IONEL CIUCĂ